

ΑΝΑΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΑΡΧΗ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ
TENDERS REVIEW AUTHORITY

Λεωφ. Γρίβα Διγενή 81-83, 2ο όροφο, Τ.Θ. 24820, 1304 Λευκωσία
Τηλ: 22445100, Φαξ: 22445107, Email: tra@aap.gov.cy, Web: www.tra.gov.cy

Προσφυγή Αρ. 55/2015

Μεταξύ:

NetU CONSULTANTS LTD

Αιτητών

v.

ΑΡΧΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ

Αναθέτουσας Αρχής

**Αναθεωρητική Αρχή
Προσφορών**

Έφη Παπαδοπούλου, Πρόεδρος
Λοΐζος Κάππας, Μέλος
Σόλων Παπαθεοχάρους, Μέλος
Βασίλης Πάλμας, Μέλος

Αιτητές:

NetU CONSULTANTS LTD

Αντιπροσωπεύθηκε από τους:

1. Αχιλλέα Αιμιλιανίδη, Δικηγόρο για Α & Α Κ. Αιμιλιανίδης
2. Δημήτρη Νησιώτη, Εκπρόσωπο αιτούσας εταιρείας

Αναθέτουσα Αρχή:

ΑΡΧΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ

Αντιπροσωπεύθηκε από τους:

1. Μαρία Σπανού, Δικηγόρο για Μάρκος Π. Σπανός & Σία
2. Δημήτρη Παντελή, Ανώτερο Λειτουργό Πληροφορικής ΑναΔ

Ημερομηνία έκδοσης Απόφασης: 11 Απριλίου, 2016

Α Π Ο Φ Α Σ Η

Οι Αιτητές με την παρούσα Προσφυγή αμφισβητούν την ορθότητα της απόφασης της Αρχής Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού («η Αναθέτουσα Αρχή») να κατακυρώσει τον Διαγωνισμό με αρ. 24/2012 και τίτλο *«Προμήθεια, Σχεδιασμό και Ανάπτυξη, Εγκατάσταση, Παραμετροποίηση και Συντήρηση του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος της ΑνΑΔ»* στην IBM Italia S.P.A (η «επιτυχούσα»).

Ο υπό εξέταση διαγωνισμός προκηρύχθηκε στις 10.12.2012 με κριτήριο ανάθεσης την πλέον συμφέρουσα από οικονομικής άποψης προσφορά και τελευταία ημερομηνία υποβολής των προσφορών την 8.4.2013. Υποβλήθηκαν συνολικά έξι (6) προσφορές.

Το Διοικητικό Συμβούλιο της Αναθέτουσας Αρχής («το Διοικητικό Συμβούλιο») σε συνεδρία του στις 17.3.2014, αποφάσισε ότι δεν υπήρχε προσφορά που πληρούσε τις απαιτούμενες από τα Έγγραφα Διαγωνισμού προϋποθέσεις συμμετοχής και τεχνικές και επαγγελματικές ικανότητες και ως εκ τούτου ακύρωσε το διαγωνισμό. Η απόφαση του προσβλήθηκε ενώπιον της Αναθεωρητικής Αρχής Προσφορών με τις Προσφυγές Αρ. 16/2014¹, 18/2014²,

¹ 16/2014 NETU CONSULTANTS LTD v. Αρχής Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού, ημερ. 3.10.2014

² 18/2014 IBM ITALIA SPA v. Αρχής Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού, ημερ. 3.10.2014

19/2014³ και 20/2014⁴. Η τελευταία αποσύρθηκε, οι υπόλοιπες όμως έγιναν δεκτές με αποτέλεσμα η απόφαση ακύρωσης του διαγωνισμού να ακυρωθεί.

Το Διοικητικό Συμβούλιο, σε συνεδρία του στις 10.11.2014, υπό το φως των αποφάσεων της Αναθεωρητικής Αρχής Προσφορών, αποφάσισε τη συνέχιση της διαδικασίας αξιολόγησης των τριών προσφορών που ήσαν σε ισχύ. Σε νέα συνεδρία του, στις 23.3.2015, αποφάσισε όπως οι προσφορές της επιτυχούσας και των Αιτητών προχωρήσουν στο επόμενο στάδιο αξιολόγησης. Η τρίτη προσφορά απορρίφθηκε ως μη ουσιαστικά ανταποκρινόμενη στους όρους των Εγγράφων Διαγωνισμού.

Ακολούθως η Υπηρεσιακή Συμβουλευτική Επιτροπή Αξιολόγησης («ΥΣΕΑ») προχώρησε σε αξιολόγηση της Τεχνικής Προσφοράς των Αιτητών και της επιτυχούσας και ετοίμασε σχετική έκθεση ημερομηνίας 22.6.2015, με την οποία εισηγήθηκε το άνοιγμα της οικονομικής προσφοράς των Αιτητών, όχι όμως και της επιτυχούσας, κρίνοντας ότι η προσφορά της παραβιάζει τον όρο 3.2.3.2 του Παραρτήματος ΙΙ, του Μέρους Α των Εγγράφων Διαγωνισμού, ως τροποποιήθηκε. Συγκεκριμένα στο χρονοδιάγραμμα της προσφοράς της επιτυχούσας ως ημερομηνία υπογραφής της Σύμβασης και έναρξης της Φάσης 1 του έργου ορίζεται η 2.9.2013 και ως ημερομηνία λήξης της Φάσης 7 η 21.12.2015, με αποτέλεσμα η συνολική διάρκεια υλοποίησης της Σύμβασης για τις Φάσεις 1 έως 7 να είναι 27

³ 19/2014 HELLENIC TECHNICAL ENTERPRISES LTD v. Αρχής Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού, ημερ. 3.10.2014

⁴ 20/2014 LOGICOM SOLUTIONS LTD v. Αρχής Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού, 5.9.2014

μήνες και 20 ημέρες, αντί 28 μήνες, γεγονός που η ΥΣΕΑ έκρινε ως ουσιώδη απόκλιση από τον ως άνω όρο του Διαγωνισμού.

Η Ελεγκτική Υπηρεσία, με επιστολή της ημερομηνίας 17.7.2015, αφού διαπίστωσε ότι ο υπολογισμός των 27 μηνών και 20 ημερών *«βασίστηκε αποκλειστικά στο χρονοδιάγραμμα δραστηριοτήτων (Gantt Chart)»*, εξέφρασε την άποψη ότι, ενόψει τούτου και του γεγονότος ότι η επιτυχούσα στο χρονοδιάγραμμα της υπολόγισε ότι θα υλοποιήσει το έργο μόνο λίγες μέρες πιο νωρίς απ' ό,τι απαιτούσαν οι όροι του Διαγωνισμού, η απόκλιση των 10 ημερών είναι επουσιώδης, εφόσον ούτε την ποιότητα, ούτε την τιμή επηρεάζει και ούτε και θέτει σε κίνδυνο την επιτυχή ολοκλήρωση του Έργου.

Το Διοικητικό Συμβούλιο σε συνεδρία του στις 27.7.2015, αφού μελέτησε την Έκθεση, τις προσφορές, τις διευκρινίσεις των Αιτητών και της επιτυχούσας ως και τις απόψεις που εξέφρασε η Ελεγκτική Υπηρεσία στην ως άνω επιστολή της, αποφάσισε ότι η απόκλιση της προσφοράς της επιτυχούσας είναι επουσιώδης, σύμφωνα και με την άποψη της Ελεγκτικής Υπηρεσίας και εξουσιοδότησε την ΥΣΕΑ να συνεχίσει με την αξιολόγηση της προσφοράς της επιτυχούσας.

Η ΥΣΕΑ αφού αξιολόγησε και τις οικονομικές προσφορές ετοίμασε τελική έκθεση ημερομηνίας 2.11.2015 στην οποία εισηγήθηκε την ανάθεση της σύμβασης στην επιτυχούσα, η προσφορά της οποίας κρίθηκε ως η πλέον οικονομικά συμφέρουσα.

Η εισήγηση υιοθετήθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο το οποίο και αποφάσισε στις 9.11.2015 την ανάθεση της σύμβασης στην επιτυχούσα.

Οι Αιτητές καταχώρησαν την παρούσα προσφυγή ισχυριζόμενοι ότι η προσφορά της επιτυχούσας παραβιάζει ουσιώδεις όρους του Διαγωνισμού και ως εκ τούτου θα έπρεπε να αποκλεισθεί ως απαράδεκτη. Ειδικότερα, υποστηρίζουν ότι η προσφορά της παραβιάζει το όρο 3.2.3 του Παραρτήματος II των εγγράφων του διαγωνισμού. Εφόσον ανέφεραν ο εν λόγω όρος είναι ουσιώδης, η παράβαση του καθιστά την προσφορά άκυρη καθότι δεν μπορεί να υπάρξει επουσιώδης απόκλιση από ουσιώδη όρο.

Προς υποστήριξη της θέσης τους οι Αιτητές αναφέρθηκαν στις *Tamassos Tobacco Suppliers and Co v. Δημοκρατίας (1992) 3 AAD 60* και *I.K. Computer Integration Services Ltd v Δημοκρατίας (1999) 3 AAD 2018*, σύμφωνα με τις οποίες η χρησιμοποίηση της φράσης «*shall*» ή «*should*» είναι επιτακτικού χαρακτήρα και όχι απλώς καθοδηγητικού, καθώς και στην *Chanat Ltd v. Δημοκρατίας (1997) 3 AAD 151*, σύμφωνα με την οποία υπό προϋποθέσεις ακόμα και η χρήση της φράσης «*may*» μπορεί να οδηγήσει σε εύρημα ότι ο όρος είναι ουσιώδης.

Οι Αιτητές ισχυρίζονται ότι σύμφωνα με τον όρο 3.2.3.2, όπως τροποποιήθηκε με την επιστολή ημερομηνίας 25.1.2013, η χρονική περίοδος υλοποίησης των Φάσεων 1 έως 7 καθορίστηκε ότι θα πρέπει να κυμαίνεται από είκοσι οκτώ (28)

μέχρι τριάντα δύο (32) μήνες από την ημερομηνία υπογραφής της Σύμβασης. Το χρονοδιάγραμμα που υπέβαλε η επιτυχούσα για τις Φάσεις 1 έως 7 έχει διάρκεια υλοποίησης 27 μήνες και 20 μέρες, χρονικό διάστημα μικρότερο των 28 μηνών που είχε τεθεί ως ελάχιστη χρονική περίοδος, δυνάμει του εν λόγω όρου. Τα πιο πάνω, σύμφωνα με τους Αιτητές, εντοπίστηκαν από την ΥΣΕΑ, η οποία στην έκθεση της ημερομηνίας 22.6.2015 εισηγήθηκε την απόρριψη της προσφοράς της επιτυχούσας. Ωστόσο με την παρέμβαση της Ελεγκτικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας, διαμορφώθηκε η άποψη ότι η απόκλιση των δέκα ημερών ήταν επουσιώδης και δεν επηρέαζε την τιμή, ούτε και έθετε σε κίνδυνο την ολοκλήρωση του έργου. Οι Αιτητές τόνισαν ότι τόσο η Ελεγκτική Υπηρεσία, όσο και η ίδια η Αναθέτουσα Αρχή θεωρούν ότι πρόκειται για ουσιώδη όρο. Ενδεικτικά αναφέρθηκαν στην επιστολή του Αναπληρωτή Γενικού Διευθυντή της Αναθέτουσας Αρχής η οποία αναφέρεται στα πρακτικά της συνεδρίας του Διοικητικού Συμβουλίου ημερομηνίας 29.6.2015 και σύμφωνα με τους Αιτητές, αιτιολογεί το ουσιώδες του επίδικου όρου.

Με βάση τα πιο πάνω και με γνώμονα τη νομολογιακή αρχή ότι δεν χωρεί διαφοροποίηση σε ουσιώδη και επουσιώδη απόκλιση από ουσιώδη όρο, κατέληξαν ότι η Αναθέτουσα Αρχή δεν είχε περιθώρια άσκησης διακριτικής εξουσίας, αλλά ήταν υποχρεωμένη να αποκλείσει την επιτυχούσα.

Πέραν των πιο πάνω, οι Αιτητές κάκισαν την παρέμβαση της Ελεγκτικής Υπηρεσίας στον διαγωνισμό υπέρ της επιτυχούσας και την άκριτη υιοθέτηση των θέσεων της από το Διοικητικό Συμβούλιο της Αναθέτουσας Αρχής, αντίθετα με την σύσταση της ΥΣΕΑ. Σε σχέση με τον χαρακτηρισμό του όρου από την Ελεγκτική Υπηρεσία ως «*παράλογο*», οι Αιτητές επεσήμαναν ότι τα έγγραφα του διαγωνισμού, προτού δημοσιευθούν, έτυχαν έγκρισης από το Γενικό Λογιστήριο και την Ελεγκτική Υπηρεσία και δεν υπήρξε οποιοδήποτε παράπονο από προσφοροδότες για τον εν λόγω όρο.

Περαιτέρω, οι Αιτητές ισχυρίστηκαν ότι η προσφορά της επιτυχούσας παραβίαζε τους ουσιώδεις όρους του διαγωνισμού 3.2.3, 3.2.4 και 3.2.5 του Παραρτήματος II των εγγράφων του διαγωνισμού. Αναφορικά με τον όρο 3.2.3 ανέφεραν ότι στο χρονοδιάγραμμα που υπέβαλε με την προσφορά της η επιτυχούσα δεν αναφέρει ονομαστικά τα μέλη της ομάδας έργου που θα εκτελέσουν τις εργασίες όπως προβλέπεται από τον όρο 3.2.3.2 του Παραρτήματος II, με αποτέλεσμα η Αναθέτουσα Αρχή να μην γνωρίζει ποιος θα εκτελέσει τις συγκεκριμένες εργασίες στις περιπτώσεις που σε ένα ρόλο της Ομάδας Έργου υπάρχουν δύο ή περισσότεροι εμπειρογνώμονες.

Σε ότι αφορά τον όρο 3.2.4.3 οι Αιτητές υποστήριξαν ότι η επιτυχούσα μείωσε το χρόνο που όρισε η Αναθέτουσα Αρχή ότι χρειάζεται για να εξετάσει και να εγκρίνει την αναθεωρημένη μελέτη εφαρμογής της Φάσης 1, από δεκαπέντε (15)

μέρες σε επτά (7), ενώ για τον όρο 3.2.5.3 οι Αιτητές επεσήμαναν ότι η επιτυχούσα μείωσε το χρόνο που καθόρισε η Αναθέτουσα Αρχή ότι χρειάζεται για να εξετάσει και να εγκρίνει την μελέτη εφαρμογής της Φάσης 2 από τρεις (3) μήνες σε δύο (2).

Τα πιο πάνω εντοπίστηκαν από την ΥΣΕΑ στην έκθεση της και σύμφωνα με τους Αιτητές, πρόκειται για αποκλίσεις που παραβιάζουν αισθητά τις χρονικές περιόδους που έθεσε η Αναθέτουσα Αρχή για να αναθεωρήσει τα συγκεκριμένα παραδοτέα.

Από την πλευρά της, η Αναθέτουσα Αρχή απέρριψε όλους τους ισχυρισμούς που ήγειραν οι Αιτητές και τόνισε ότι η προσφορά της επιτυχούσας δεν παραβίαζε οποιοδήποτε ουσιώδη όρο του διαγωνισμού.

Αναφορικά με τον ισχυρισμό των Αιτητών για παράβαση του όρου που αφορά την ελάχιστη διάρκεια εκτέλεσης του έργου από την επιτυχούσα, η Αναθέτουσα Αρχή απάντησε ότι η προσφορά υποβλήθηκε το 2012 και οι Αιτητές έδωσαν ως ενδεικτική ημερομηνία υπογραφής της Σύμβασης και έναρξης της Φάσης 1 την 2.9.2013 και ως ενδεικτική ημερομηνία λήξης της Φάσης 7 την 21.12.2015. Το χρονοδιάγραμμα τύπου Gantt Chart που δόθηκε από τους προσφοροδότες ανέφεραν, είναι ενδεικτικό, καθότι αναμενόταν ότι ο Ανάδοχος θα υπέβαλλε επικαιροποιημένο χρονοδιάγραμμα έργου, ως ένα από τα παραδοτέα.

Προς υποστήριξη της θέσης τους μας παρέπεμψαν στην σελ. 115 των Δικαιολογητικών Συμμετοχής και Τεχνικής Προσφοράς της επιτυχούσας. Υπέδειξαν επίσης ότι στο χρονοδιάγραμμα που υπέβαλε, συμπεριλήφθηκαν οι δημόσιες αργίες, που αν λαμβάνονταν υπόψη τότε η ημερομηνία ολοκλήρωσης της Φάσης 7 θα μετατίθετο στις 5.2.2016 και επομένως ο χρόνος υλοποίησης των Φάσεων 1 έως 7 θα ανερχόταν σε 29 μήνες και 4 μέρες.

Η Αναθέτουσα Αρχή υπέδειξε ότι ο όρος 3.2.3, δεν απαιτεί όπως η περίοδος από την ενδεικτική ημερομηνία έναρξης του έργου μέχρι την ενδεικτική ημερομηνία λήξης να κυμαίνεται μεταξύ 28 και 32 μηνών αλλά όπως η διάρκεια υλοποίησης των Φάσεων 1 έως 7 κυμαίνεται μεταξύ 28 και 32 μηνών. Πρόσθεσε ότι για να προκύψει η διάρκεια υλοποίησης του έργου θα πρέπει απαραίτητως να ληφθούν υπόψη και οι δημόσιες αργίες, κάτι που η ΥΣΕΑ δεν αντιλήφθηκε όταν ετοίμαζε την έκθεσή της, με αποτέλεσμα να βασιστεί αποκλειστικά στο Gant Chart.

Σύμφωνα με την Αναθέτουσα Αρχή, αυτό που συνάγεται από την επιστολή της Ελεγκτικής Υπηρεσίας, παρόλο που δεν αναφέρεται ρητά, είναι ότι ο υπολογισμός της περιόδου υλοποίησης των Φάσεων 1 μέχρι 7 δεν θα έπρεπε να βασιστεί μόνο στο Gant Chart, καθώς και ότι η διαφορά των 10 ημερών από την καθορισμένη ελάχιστη διάρκεια υλοποίησης του έργου είναι επουσιώδης. Με τη θέση αυτή συμφώνησε και η Αναθέτουσα Αρχή και σε συνδυασμό με τη μη συμπερίληψη των δημόσιων αργιών στο χρονοδιάγραμμα δραστηριοτήτων, έκρινε ότι η

προσφορά της επιτυχούσας δεν παραβίαζε τον όρο 3.2.3 του Παραρτήματος II των εγγράφων του διαγωνισμού.

Πέραν των πιο πάνω, η Αναθέτουσα Αρχή υποστήριξε ότι ένας πρόσθετος λόγος που καταδεικνύει ότι δεν υπάρχει παράβαση του όρου 3.2.3, είναι ότι αναφέρεται σε περίοδο από 28 μέχρι 32 μήνες, σε ακέραιο δηλαδή αριθμό μηνών και δεν γίνεται καμιά αναφορά σε ημέρες και συνεπώς η χρονική περίοδος των 27 μηνών και 20 ημερών μπορεί εύλογα να θεωρηθεί ότι ικανοποιεί τον όρο για ελάχιστη περίοδο 28 μηνών.

Η Αναθέτουσα Αρχή επεσήμανε ότι όλοι οι προσφοροδότες, περιλαμβανομένης και της επιτυχούσας, στην παράγραφο 2.2.1.2 των δικαιολογητικών συμμετοχής και τεχνικής προσφοράς δήλωσαν την δέσμευση τους να εκτελέσουν το έργο σύμφωνα με τις χρονικές απαιτήσεις και οργάνωση της Αναθέτουσας Αρχής, κάτι που ενισχύει την θέση της ότι το ενδεικτικό χρονοδιάγραμμα θα επικαιροποιείτο και θα οριστικοποιείτο κατά τρόπο που θα αντανakλούσε αυτή τη δέσμευση.

Σε σχέση με τον ισχυρισμό των Αιτητών ότι η Αναθέτουσα Αρχή δεν αμφισβήτησε ότι υπήρχε παρέκκλιση από τον επίδικο όρο, υποστήριξε ότι πράγματι το Διοικητικό Συμβούλιο αποφάσισε, ότι υπάρχει επουσιώδης παρέκκλιση, ωστόσο κατά την διάρκεια της μελέτης για σκοπούς της παρούσας Προσφυγής, διαφάνηκε ότι δεν υπήρχε οποιαδήποτε παρέκκλιση, γεγονός που προκύπτει από τα αντικειμενικά δεδομένα της προσφοράς της επιτυχούσας.

Πρόσθεσε ότι η Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών μπορεί και πρέπει να λάβει υπόψη της τα εν λόγω δεδομένα γιατί αυτό που καλείται να ελέγξει δεν είναι την αιτιολογία της απόφασης αναφορικά με την εγκυρότητα της προσφοράς, αλλά την εγκυρότητα της ίδιας της προσφοράς.

Σύμφωνα με την Αναθέτουσα Αρχή, η προσβαλλόμενη απόφαση δεν περιλαμβάνει άσκηση διακριτικής ευχέρειας από το Διοικητικό Συμβούλιο της Αναθέτουσας Αρχής και ως εκ τούτου με βάση το άρθρο 27(α) του Περί Γενικών Αρχών του Διοικητικού Δικαίου Νόμου 158(Ι)/1999, η σχετική απόφαση του αρμοδίου οργάνου δεν χρειάζεται αιτιολογία.

Αναφορικά με την κατ' ισχυρισμό παραβίαση των όρων 3.2.4 και 3.2.5, η Αναθέτουσα Αρχή υποστήριξε ότι η ΥΣΕΑ στην έκθεση της επεσήμανε ότι στο υποβληθέν χρονοδιάγραμμα προβλέφθηκαν περίοδοι που ήταν μικρότερες από αυτές που προέβλεπαν οι εν λόγω όροι, αλλά δεν θεώρησε ότι η σύντμηση των εν λόγω περιόδων συνιστούσε παραβίαση των σχετικών όρων του διαγωνισμού. Οι περίοδοι που προβλέφθηκαν στις εν λόγω παραγράφους σημείωσε είναι ενδεικτικές και επιδεκτικές αλλαγής, παραπέμποντας προς τούτο στον όρο 3.2.3.2 του Παραρτήματος ΙΙ των εγγράφων του διαγωνισμού. Ούτε το Διοικητικό Συμβούλιο, το οποίο μελέτησε την έκθεση της ΥΕΣΑ θεώρησε ότι τα πιο πάνω συνιστούσαν παραβίαση όρων του διαγωνισμού.

Σε ότι αφορά τον όρο 3.2.3.2 του Παραρτήματος II, η Αναθέτουσα Αρχή επισήμανε ότι ο συγκεκριμένος όρος δεν απαιτεί να αναφέρονται ονομαστικά στο χρονοδιάγραμμα τα μέλη της ομάδας έργου αλλά απαιτεί όπως στο πλάνο περιλαμβάνεται λεπτομερές χρονοδιάγραμμα με τις διάφορες εργασίες και τα στελέχη της ομάδας έργου που θα τις εκτελέσουν. Στο χρονοδιάγραμμα της επιτυχούσας, πρόσθεσαν, αναφέρονται τα στελέχη της ομάδας έργου που θα εκτελέσουν την κάθε εργασία, όχι ονομαστικά αλλά με αναφορά στον ακριβή τίτλο/ειδικότητα έκαστου.

Δεδομένου, ανέφερε, ότι δεν υπάρχει σαφής απαίτηση για ονομαστική καταγραφή των στελεχών, ορθά αποδέχθηκε την καταγραφή του τίτλου/ειδικότητας ως επαρκή. Από το λεκτικό του ως άνω όρου είναι προφανές ότι η καταγραφή των ονομάτων, ακόμα και αν απαιτείτο, δεν ήταν ουσιώδης, κατέληξε.

Θα εξετάσουμε μαζί όλους τους ισχυρισμούς των Αιτητών που αφορούν στο χρονοδιάγραμμα υλοποίησης του Αντικειμένου της Σύμβασης λόγω της συνάφειάς τους. Οι όροι που θεωρούμε ότι είναι σχετικοί με το ζήτημα του χρόνου υλοποίησης του έργου και των Φάσεων του είναι οι 3.1.3, 3.2.3, 3.2.4.2, 3.2.4.3, 3.2.5.2, 3.2.5.3 και 5.2 του Παραρτήματος II, Όροι Εντολής – Τεχνικές Προδιαγραφές. Στο βαθμό που αυτοί ενδιαφέρουν, προβλέπουν ότι:

«3.1.3 Επισημαίνεται στους ενδιαφερόμενους οικονομικούς φορείς ότι, το Αντικείμενο της Σύμβασης θεωρείται ενιαίο έργο, ανεξάρτητα από τη

σταδιακή παράδοση του κάθε λογισμικού συστήματος και λογισμικής εφαρμογής που θα αποτελούν το ΟΠΣ ΑνΑΔ».

«3.2.3. Χρονοδιάγραμμα Υλοποίησης

1. Ο Ανάδοχος θα προμηθεύσει όλα τα απαιτούμενα συστήματα (λογισμικά και εξοπλισμό) και θα παρέχει όλες τις απαιτούμενες υπηρεσίες για την υλοποίηση του αντικειμένου της σύμβασης, όπως αυτές καθορίζονται στα Έγγραφα Διαγωνισμού. Οι υπηρεσίες περιλαμβάνουν την εκπόνηση δύο (2) Μελετών Εφαρμογής, ανάλυση αναγκών, σχεδιασμού, εγκατάστασης, παραμετροποίησης, διαμόρφωσης, μετάπτωσης, ενοποίησης, λειτουργίας και συντήρησης του ΟΠΣ ΑνΑΔ. Οι προσφέροντες θα πρέπει να αναλύσουν και να περιγράψουν την κάθε μία από τις ενότητες αυτές. Όλες οι εργασίες θα πρέπει να συμπεριληφθούν στο πλάνο που αναφέρεται στην παράγραφο 2 πιο κάτω.
2. Το ΟΠΣ ΑνΑΔ θα υλοποιηθεί σταδιακά όπως αυτό αναλύεται στις πιο κάτω παραγράφους. Για σκοπούς καλύτερης οργάνωσης, το αντικείμενο της σύμβασης έχει χωριστεί σε επτά (7) Φάσεις υλοποίησης, ενώ η κάθε φάση χωρίζεται σε διάφορα στάδια. Όλες οι φάσεις του έργου και τα στάδια που περιλαμβάνει κάθε φάση, αναλύονται πιο κάτω. Ο προσφέρων θα πρέπει να παρουσιάσει και να τεκμηριώσει στην τεχνική προσφορά του, το δικό του λεπτομερές πλάνο υλοποίησης (Gantt Chart) του αντικειμένου της σύμβασης με βάση τις φάσεις και στάδια υλοποίησης του. Στο πλάνο θα πρέπει να συμπεριλάβει λεπτομερές χρονοδιάγραμμα με τις διάφορες εργασίες και τα στελέχη της Ομάδας Έργου που θα τις εκτελέσουν. Η χρονική περίοδος υλοποίηση των φάσεων 1 έως 6 που περιγράφονται στην παράγραφο 5.2 πιο κάτω, θα πρέπει να κυμαίνεται από είκοσι οκτώ (28) μέχρι τριάντα δύο (32) μήνες από την ημερομηνία υπογραφής της σύμβασης. Προσφορά που αναφέρει σαν χρονική περίοδο ολοκλήρωσης των φάσεων 1 έως 6, μικρότερη από είκοσι οκτώ (28) μήνες ή μεγαλύτερη από τριάντα δύο (32) μήνες, θα απορρίπτεται ως απαράδεκτη.

Επισημαίνεται ότι, οι χρόνοι υλοποίησης των επιμέρους φάσεων 1 έως 6, είναι ενδεικτικοί. Οι υποψήφιοι ανάδοχοι μπορούν να δηλώσουν τον δικό τους χρόνο υλοποίησης της κάθε φάσης, χωρίς όμως να επηρεάζεται η χρονική περίοδος υλοποίησης των φάσεων 1 έως 6 των είκοσι οκτώ (28) έως τριάντα δύο (32) μηνών.

[...]

«ΑΝΑΛΥΣΗ ΦΑΣΕΩΝ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΔΟΤΕΑ

3.2.4 ΦΑΣΗ 1 [...]

2. Ο Ανάδοχος θα πρέπει να υποβάλει και να παρουσιάσει τη Μελέτη Εφαρμογή προς την Επιτροπή Παρακολούθησης της Σύμβασης το αργότερο εντός έξι (6) μηνών από την υπογραφή της σύμβασης.

3. Η Επιτροπή Παρακολούθησης θα χρειαστεί ένα (1) μήνα για την εξέταση, συζήτηση και έγκριση Μελέτης Εφαρμογής. Η Επιτροπή Παρακολούθησης δύναται να διατυπώσει σχόλια / παρατηρήσεις επί της Μελέτης Εφαρμογής και να ενημερώσει τον Ανάδοχο. Σε περίπτωση μη έγκρισης της Μελέτης Εφαρμογής τότε ο Ανάδοχος θα πρέπει να προσαρμόσει τη Μελέτη Εφαρμογής σύμφωνα με τα σχόλια / παρατηρήσεις της Επιτροπής Παρακολούθησης μέσα σε χρονικό πλαίσιο 15 ημερολογιακών ημερών από την αποστολή των σχολίων / παρατηρήσεων της Επιτροπής Παρακολούθησης και να υποβάλει εκ νέου την αναθεωρημένη Μελέτη Εφαρμογής για τελική έγκριση. Η Επιτροπή Παρακολούθησης θα χρειαστεί δεκαπέντε (15) ημερολογιακές ημέρες για την εξέταση, συζήτηση και έγκριση της αναθεωρημένης Μελέτης Εφαρμογής. [...]

«3.2.5 ΦΑΣΗ 2 [...]

2. Ο Ανάδοχος θα πρέπει να υποβάλει και να παρουσιάσει τη Μελέτη Εφαρμογής των λογισμικών εφαρμογών ΕΡΜΗΣ και Διαδικτυακής Πύλης προς την Επιτροπή Παρακολούθησης της Σύμβασης το αργότερο εντός οκτώ (8) μηνών από την υπογραφή της σύμβασης.

3. Η Επιτροπή Παρακολούθησης θα χρειαστεί τρεις (3) μήνες για την εξέταση, συζήτηση και έγκριση Μελέτης Εφαρμογής. Η Επιτροπή Παρακολούθησης δύναται να διατυπώσει σχόλια / παρατηρήσεις επί της Μελέτης Εφαρμογής και να ενημερώσει τον Ανάδοχο. Σε περίπτωση μη έγκρισης της Μελέτης Εφαρμογής τότε ο Ανάδοχος θα πρέπει να προσαρμόσει την Μελέτη Εφαρμογής σύμφωνα με τα σχόλια / παρατηρήσεις της Επιτροπής Παρακολούθησης μέσα σε χρονικό πλαίσιο 15 ημερολογιακών ημερών από την αποστολή των σχολίων / παρατηρήσεων της Επιτροπής Παρακολούθησης και να υποβάλει εκ

νέου την αναθεωρημένη Μελέτη Εφαρμογής για τελική έγκριση. Η Επιτροπή Παρακολούθησης θα χρειαστεί δεκαπέντε (15) ημερολογιακές ημέρες για την εξέταση, συζήτηση και έγκριση της αναθεωρημένης Μελέτης Εφαρμογής. [...]

«5.2 Διάρκεια υλοποίησης του Αντικειμένου της Σύμβασης

- 5.2.1. Η ημερομηνία έναρξης του αντικειμένου της σύμβασης είναι η ημερομηνία υπογραφής της Σύμβασης. Η Σύμβαση περιλαμβάνει την περίοδο Συντήρησης, εφόσον η Αρχή την ζητήσει, και είναι ενενήντα τρεις (93) μήνες από την ημερομηνία υπογραφής της Σύμβασης. Ο Ανάδοχος θα πρέπει να υλοποιήσει τις Φάσεις 1 – 6 του αντικειμένου της Σύμβασης εντός 28 έως 32 μηνών από την υπογραφή της σύμβασης.
- 5.2.2. Ενδεικτικό χρονοδιάγραμμα ολοκλήρωσης του Έργου κατά φάση συνολικής διάρκειας 28 μηνών φαίνεται πιο κάτω. Οι προσφέροντες μπορούν να υποβάλουν το δικό τους χρονοδιάγραμμα σύμφωνα με την παράγραφο 3.2.3 πιο πάνω.
1. ΦΑΣΗ 1: Η φάση αυτή αναμένεται να ολοκληρωθεί το αργότερο μέσα σε οκτώ (8) μήνες από την ημερομηνία υπογραφής της Σύμβασης περιλαμβανομένου και της έγκρισης της Μελέτης Εφαρμογής από την Επιτροπή Παρακολούθησης της Σύμβασης.
 2. ΦΑΣΗ 2: Η φάση αυτή αναμένεται να ολοκληρωθεί το αργότερο μέσα σε διάστημα δώδεκα (12) μηνών από την ημερομηνία υπογραφής της Σύμβασης περιλαμβανομένου και της έγκρισης της Μελέτης Εφαρμογής από την Επιτροπή Παρακολούθησης της Σύμβασης.
 3. ΦΑΣΗ 3: Η φάση αυτή αναμένεται να ολοκληρωθεί το αργότερο μέσα σε διάστημα οκτώ (8) μηνών από την έγκριση του παραδοτέου της Φάσης 1. Το σύστημα Διαχείρισης Επιχειρησιακών Πόρων (ERP) θα πρέπει να τεθεί σε λειτουργία 1/1/2015. Ως εκ τούτου η προσωρινή παραλαβή του Συστήματος Διαχείρισης Επιχειρησιακών Πόρων θα πρέπει να γίνει πριν την πιο πάνω ημερομηνία.
 4. ΦΑΣΗ 4: Η φάση αυτή αναμένεται να ολοκληρωθεί το αργότερο μέσα σε διάστημα δεκαπέντε (15) μηνών από την έγκριση του παραδοτέου της Φάσης 1.

5. *ΦΑΣΗ 5: Η φάση αυτή αναμένεται να ολοκληρωθεί το αργότερο μέσα σε διάστημα δεκαπέντε (15) μηνών από την έγκριση του παραδοτέου της Φάσης 2.*
6. *ΦΑΣΗ 6: Η φάση αυτή αναμένεται να ολοκληρωθεί το αργότερο μέσα σε διάστημα δεκαπέντε (15) μηνών από την έγκριση του παραδοτέου της Φάσης 2.*
7. *ΦΑΣΗ 7: Η Αναθέτουσα Αρχή θα προχωρήσει στην οριστική παραλαβή του ΟΠΣ ΑνΑΔ τουλάχιστον ένα (1) μήνα από την υποβολή της τελικής έκθεσης υλοποίησης του έργου από τον Ανάδοχο».*

Μετά την προκήρυξη και πριν την υποβολή των προσφορών σε ερώτηση προσφοροδότη υπήρξε η πιο κάτω διευκρινιστική απάντηση ημερ. 25.1.2013:

«[...]η χρονική διάρκεια υλοποίησης του Αντικειμένου της Σύμβασης εκτός της περιόδου συντήρησης (περιλαμβανομένης της Περιόδου Εγγύησης Καλής Λειτουργίας) είναι κατά ελάχιστον 28 μήνες και κατά μέγιστο 32 μήνες από την ημερομηνία υπογραφή της Σύμβασης. Η περίοδος αυτή καλύπτει την υλοποίηση των φάσεων από 1 έως 7 και όχι των φάσεων από 1 έως 6 όπως εκ παραδρομής σημειώνεται στο Παράρτημα II: Όροι Εντολής – Τεχνικές Προδιαγραφές, παράγραφο 3.2.3 εδάφιο 2 και παράγραφο 5.2 εδάφιο 5.2.1».

Είναι παραδεκτό και από τις δύο πλευρές ότι η επιτυχούσα στο αναλυτικό χρονοδιάγραμμα που υπέβαλε με την προσφορά της, καθόρισε ως διάρκεια υλοποίησης των Φάσεων 1 έως 7 σε 27 μήνες και 20 ημέρες, δηλαδή 10 ημέρες λιγότερες της απαίτησης του όρου 3.2.3.2.

Η ΥΕΣΑ στην έκθεση της ημερ. 22.6.2015 σε σχέση με ό,τι εδώ ενδιαφέρει αναφέρει τα εξής:

«Ο Προσφέρων περιγράφει αναλυτικά στο χρονοδιάγραμμα, τις δραστηριότητες, τα πακέτα εργασίας καθώς και τα παραδοτέα της Σύμβασης

(διάγραμμα Gantt). Ο Προσφέρων δεν αναφέρει ονομαστικά τα μέλη της ομάδας έργου που θα εκτελέσουν τις εργασίες όπως προνοείται στο εδάφιο 2 της παραγράφου 3.2.3 του Παραρτήματος II των Εγγράφων Διαγωνισμού, αλλά τον τίτλο του Εμπειρογνώμονα. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα η Αναθέτουσα Αρχή να μην γνωρίζει ποιος θα εκτελέσει τις συγκεκριμένες εργασίες, στις περιπτώσεις όπου σε ένα ρόλο της Ομάδας έργου υπάρχουν δύο ή περισσότεροι εμπειρογνώμονες.

Στο εδάφιο 3 της παραγράφου 3.2.4 του Παραρτήματος II των Εγγράφων Διαγωνισμού, αναφέρεται μεταξύ άλλων «..... Η Επιτροπή Παρακολούθησης θα χρειαστεί δεκαπέντε (15) ημερολογιακές ημέρες για την εξέταση, συζήτηση και έγκριση της αναθεωρημένης Μελέτης Εφαρμογής». Ο Προσφέρων στο στάδιο «1.2.20 Εξέταση και Έγκριση των Παραδοτέων της Φάσης 1» μείωσε την χρονική περίοδο που όρισε η Αναθέτουσα Αρχή ότι χρειάζεται για να εξετάσει και να εγκρίνει την αναθεωρημένη Μελέτη Εφαρμογής της Φάσης 1. Ο Προσφέρων ορίζει χρονική διάρκεια επτά (7) ημερών αντί δεκαπέντε (15) ημερών.

Στο εδάφιο 3 της παραγράφου 3.2.5 του Παραρτήματος II των Εγγράφων Διαγωνισμού, αναφέρεται μεταξύ άλλων «Η Επιτροπή Παρακολούθησης θα χρειαστεί τρεις (3) μήνες για την εξέταση, συζήτηση και έγκριση της Μελέτης Εφαρμογής». Ο Προσφέρων στο στάδιο «1.3.17 Εξέταση και Έγκριση των Παραδοτέων της Φάσης 2» (Μελέτη Εφαρμογής ΕΡΜΗΣ και ΕΕΔ) μείωσε την χρονική περίοδο που όρισε η Αναθέτουσα Αρχή ότι χρειάζεται για να εξετάσει και να εγκρίνει την Μελέτη Εφαρμογής της Φάσης 2. Ο Προσφέρων ορίζει χρονική διάρκεια ένα (1) μήνα αντί τρεις (3) μήνες.

Με βάση το αναλυτικό χρονοδιάγραμμα που υπέβαλε ο Προσφέρων διαπιστώθηκε ότι η συνολική διάρκεια υλοποίησης της Σύμβασης για τις Φάσεις 1 έως 7 είναι 27 μήνες και 20 ημέρες. Σύμφωνα με το χρονοδιάγραμμα που υπέβαλε, ως ημερομηνία υπογραφής της Σύμβασης (έναρξη της Φάσης 1) αναφέρεται η 2/9/2013 και ως ημερομηνία λήξης της Φάσης 7 η 21/12/2015. Η ΥΣΕΑ, λαμβάνοντας υπόψη το εδάφιο 2 της παραγράφου 3.2.3 του Παραρτήματος II των Εγγράφων Διαγωνισμού και την επιστολή της ΑνΑΔ «Διευκρινίσεις και τροποποιήσεις επί των Εγγράφων Διαγωνισμού» με ημερομηνία 21/1/2013, σελ. 3 έως 4, τα οποία φαίνονται στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ XXII για σκοπούς εύκολης αναφοράς, **έκρινε την πιο πάνω απόκλιση ουσιώδη. Η απόκλιση παραβιάζει την ελάχιστη επιτρεπτή χρονική περίοδο υλοποίησης των Φάσεων 1 έως 7 και ως εκ τούτου, η προσφορά απορρίπτεται ως απαράδεκτη και το κριτήριο δεν βαθμολογήθηκε.»**

Η κατακύρωση του διαγωνισμού στην επιτυχούσα από το Διοικητικό Συμβούλιο έγινε στη βάση ότι ο όρος 3.2.3 είναι ουσιώδης, η απόκλιση όμως που υπήρχε εποσιώδης.

Σε σχέση με το ουσιώδες ενός όρου στην *Tamassos Tobacco Suppliers & co v. Δημοκρατίας* (1992) 3Α.Α.Δ. 60 αναφέρονται τα εξής:

«Είναι θεμελιωμένο ότι όρος της προσφοράς συνιστά, ανάλογα με τη σημασία του, ουσιώδη ή εποσιώδη προδιαγραφή για συμμετοχή στο διαγωνισμό. Προσφορά η οποία δεν πληροί και δεν ανταποκρίνεται σε ουσιώδη όρο του διαγωνισμού, είναι άκυρη και κατ' επέκταση, δε μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο εξέτασης.

*Τί συνιστά ουσιώδη όρο πλειοδοτικού διαγωνισμού, αποτέλεσε το αντικείμενο μεγάλου αριθμού δικαστικών αποφάσεων. Η κρίση κατά πόσο τύπος ο οποίος παραβιάζεται αποτελεί ουσιώδη ή εποσιώδη πρόνοια, ανήκει στο δικαστή (βλ. Σπηλιωτόπουλος «ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟΝ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ, Έκδοση 1977, σς. 404-405). Η νομολογία βεβαιώνει ότι το κριτήριο για τον καθορισμό της σημασίας και υπόστασης όρου πλειοδοτικού διαγωνισμού, είναι η σημασία που ενέχει η τήρηση του για την απόφαση για κατακύρωση της προσφοράς. Ουσιώδης είναι ο όρος η τήρηση του οποίου είναι αποφασιστικής σημασίας για τη λήψη και το περιεχόμενο της απόφασης για την κατακύρωση της προσφοράς (βλ. μεταξύ άλλων, *Medcon Construction and Others v. Republic* (1968) 3 C.L.R. 535; *Kounnas and Sons v. Republic* (1972) 3 C.L.R. 542; *Papadopoulos v. Republic* (1985) 3 C.L.R. 154;».*

Το ζήτημα εδώ το οποίο θα πρέπει να εξετασθεί είναι κατά πόσο πράγματι ο όρος 3.2.3.2 είναι ουσιώδης.

Το ουσιώδες ή μη όρου διαγωνισμού δεν εξαρτάται απόλυτα ούτε από τη διατύπωση του ούτε από τι τον χαρακτηρίζει η Αναθέτουσα Αρχή αλλά αποφασίζεται από το Δικαστήριο.

Η συμπερίληψη του εν λόγω όρου στο Παράρτημα II « Όροι Εντολής - Τεχνικές Προδιαγραφές», και η αναφορά ότι «*Προσφορά που αναφέρει σαν χρονική περίοδο ολοκλήρωσης των φάσεων 1 έως 6, μικρότερη από είκοσι οκτώ (28) μήνες ή μεγαλύτερη από τριάντα δύο (32) μήνες, θα απορρίπτεται ως απαράδεκτη*» εκ πρώτης όψεως υποδηλοί ότι ο όρος είναι ουσιώδης. Το περιεχόμενο του όμως αλλά και μέρος του λεκτικού του σε συνάρτηση με τον όρο 5.2 του Παραρτήματος II «*Διάρκεια Υλοποίησης του Αντικειμένου της Σύμβασης*» στον οποίο παραπέμπει, κάθε άλλο παρά ουσιώδη τον καθιστούν για τους λόγους που θα εξηγήσουμε.

Είναι σαφές από τον όρο 5.2 ότι η Φάση 7 είναι εκτός της σφαίρας ελέγχου των προσφοροδοτών οι οποίοι πέραν της υποβολής της τελικής τους έκθεσης δεν έχουν οποιαδήποτε άλλη εργασία να εκτελέσουν. Η Φάση 7 ουσιαστικά αφορά αποκλειστικά ενέργειες της Αναθέτουσας Αρχής η οποία από την υποβολή της τελικής έκθεσης υλοποίησης του έργου από τον Ανάδοχο έχει τουλάχιστον ένα (1) μήνα για την οριστική παραλαβή. Το πώς ο χρόνος αυτός, ο οποίος σημειωτέον μπορεί να είναι και μεγαλύτερος του ενός μηνός, συνυπολογίζεται στο χρόνο του Αναδόχου έτσι που να οδηγήσει σε απόρριψη προσφοράς ως απαράδεκτης είναι άξιον απορίας. Από τον όρο 5.2.2 προκύπτει ότι η ολοκλήρωση του έργου στο βαθμό που αυτή εξαρτάται από τους προσφοροδότες είναι το μέγιστο 27 μήνες, πράγμα όμως που δεν συνάδει με την πρόβλεψη στους όρους 5.2.1 και 3.2.3.2 οι οποίοι προβλέπουν για ελάχιστο χρόνο 28 μηνών και μέγιστο 32 μηνών. Ακόμη όμως και στην περίπτωση που στο χρονοδιάγραμμα συμπεριλαμβάνεται και η

Φάση 7 και ο Ανάδοχος ήθελε υποβάλει την τελική έκθεση υλοποίησης του έργου σε μερικές μέρες μετά τους 27 μήνες αυτό σημαίνει ότι και πάλι η συνολική διάρκεια των 28-32 μηνών δεν συνάδει, αφού αυτό που απομένει είναι οι ενέργειες της Αναθέτουσας Αρχής για την οριστική παραλαβή του έργου κάτι που είναι εκτός του ελέγχου του Αναδόχου.

Τόσο στον όρο 3.2.3.2 όσο και στον όρο 5.2.2. αναφέρεται ότι το χρονοδιάγραμμα ολοκλήρωσης του έργου κατά Φάση είναι ενδεικτικό. Ταυτόχρονα δε στην αναλυτική περιγραφή των Φάσεων 1-6 επαναλαμβάνεται σε κάθε μία από αυτές η φράση *«αναμένεται να ολοκληρωθεί το αργότερο μέσα σε διάστημα»* συγκεκριμένων μηνών. Η φράση αυτή θέτοντας ως ανώτατο όριο για σκοπούς και μόνο *«καλύτερης οργάνωσης»* (όρος 3.2.3.2) μέγιστο αριθμό μηνών για κάθε Φάση σε συνδυασμό με την έννοια του ενδεικτικού καθιστά τον όρο κάθε άλλο παρά ουσιώδη. Ότι ο όρος δεν μπορεί να είναι ουσιώδης σε σχέση με τη διάρκεια εκτέλεσης της σύμβασης προκύπτει και από άλλους όρους του διαγωνισμού. Συγκεκριμένα στην προκήρυξη και στο Μέρος Α, Οδηγίες προς Οικονομικούς Φορείς των εγγράφων του διαγωνισμού σημείο Π.3 και όρος 2.26, αντίστοιχα, η διάρκεια της σύμβασης καθορίζεται στους ενενήντα τρεις (93) μήνες, περιλαμβανομένης της συντήρησης (60 μήνες). Στον όρο 5.2.1 του Παραρτήματος Π, του Μέρους Α των εγγράφων του διαγωνισμού, η διάρκεια ολοκλήρωσης της σύμβασης καθορίζεται σε 93 μήνες. Στο άρθρο 5.3 του Μέρους Β, Συμφωνία - Ειδικοί Όροι Σύμβασης, η διάρκεια εκτέλεσης της Σύμβασης περιλαμβανομένης

και πάλι της συντήρησης καθορίζεται στους ενενήντα δύο (92) μήνες. Και αν ακόμη ήθελε θεωρηθεί με τη διευκρινιστική απάντηση της Αναθέτουσας Αρχής ημερ. 25.1.2013 ότι δηλαδή «η χρονική διάρκεια υλοποίησης του Αντικειμένου της Σύμβασης μπορεί να κυμαίνεται από ογδόντα οκτώ (88) μήνες μέχρι ενενήντα δύο (92) μήνες, ανάλογα με τη διάρκεια υλοποίησης των φάσεων 1 έως 7 που θα προτείνει ο Ανάδοχος στην προσφορά του» τροποποίησε ανάλογα όσους όρους του διαγωνισμού περιλαμβάνοντο στα έγγραφα του διαγωνισμού και αφορούν τη διάρκεια της σύμβασης και πάλι παραμένει η διάρκεια που καθορίζεται στην προκήρυξη του διαγωνισμού, αφού δεν τροποποιήθηκε νομότυπα, η οποία δεν συμφωνεί. Όλα τα πιο πάνω οδηγούν, παρά τον τρόπο αντιμετώπισης των όρων από τις δύο πλευρές, ότι αυτός δεν είναι ουσιώδης.

Ότι ο όρος δεν μπορεί να είναι ουσιώδης συνάγεται και από το γεγονός ότι στο ενδεικτικό χρονοδιάγραμμα ολοκλήρωσης του έργου κατά Φάση περιλαμβάνεται και η Φάση 7 η οποία δεν εξαρτάται από τους οικονομικούς φορείς, οι υποχρεώσεις των οποίων εξαντλούνται με την υποβολή της τελικής έκθεσης. Η χρονική περίοδος ολοκλήρωσης του έργου από τους προσφέροντες δεν υπερβαίνει σύμφωνα με τον όρο 5.2.2 τους 27 μήνες, οι οποίοι είναι το άθροισμα της διάρκειας της Φάσης 2 (12 μήνες) και της Φάσης 6 (15 μήνες). Στους 27 όμως αυτούς μήνες περιλαμβάνεται και χρόνος (της Φάσης 2) που αφορά ενέργειες της Επιτροπής Παρακολούθησης του Έργου της Αναθέτουσας Αρχής (όρος 3.2.5.3).

Το ίδιο ισχύει και για τη Φάση 1 για την οποία υπάρχει και πάλι ο ίδιος ισχυρισμός από τους Αιτητές (όρος 3.2.4.3).

Οι διαπιστώσεις της Επιτροπής Αξιολόγησης σε σχέση με το χρονοδιάγραμμα που υπέβαλε η επιτυχούσα, καίτοι το Διοικητικό Συμβούλιο δεν σχολίασε, δεν επηρεάζουν την εγκυρότητα της προσφοράς της επιτυχούσας λαμβανομένων υπόψη όλων όσων έχουμε προαναφέρει σε σχέση με το υποβληθέν από αυτή χρονοδιάγραμμα, αλλά και του γεγονότος ότι το χρονοδιάγραμμα δραστηριοτήτων σύμφωνα με τους όρους 8.3.1.2.2.1.γ και 9.3 του Μέρους Α αξιολογήθηκε και βαθμολογήθηκε, έτσι ώστε τα όποια σημεία δεν ικανοποίησαν έτυχαν χαμηλότερης βαθμολογίας.

Συνεπώς οι ισχυρισμοί των Αιτητών για παραβίαση των όρων που αφορούν στη χρονική περίοδο υλοποίησης των Φάσεων και του αντικειμένου της σύμβασης δεν ευσταθούν. Πρόσθετα υπάρχει η δέσμευση της επιτυχούσας ότι το ενδεικτικό χρονοδιάγραμμα της θα επικαιροποιηθεί και θα οριστικοποιηθεί ώστε να συνάδει με τη δέσμευση της ότι θα εκτελέσει το έργο σύμφωνα με τις χρονικές απαιτήσεις της Αναθέτουσας Αρχής.

Ενόψει των πιο πάνω όσα η Δικηγόρος της Αναθέτουσας Αρχής προώθησε ενώπιόν μας σε σχέση με την μη συμπερίληψη των αργιών στο χρονοδιάγραμμα της επιτυχούσας αυτά αποτελούν εκ των υστέρων αιτιολογία που δεν μπορεί να

γίνει αποδεκτή. Εν πάση περιπτώσει αυτά δεν φαίνεται να απασχόλησαν ούτε την ΥΣΕΑ ούτε και καθ' οιονδήποτε τρόπο προκύπτουν από τον όρο 5.2 του Παραρτήματος II, ο οποίος αναφέρεται απλά σε εβδομάδες.

Ούτε οι ισχυρισμοί των Αιτητών ότι οι αναφορές του Αναπληρωτή Γενικού Διευθυντή της Αναθέτουσας Αρχής επιβεβαιώνουν το ουσιώδες του όρου ευσταθούν. Ανεξάρτητα από τα πιο πάνω σύμφωνα με το άρθρο 11.4 του περί Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού Νόμου 1999, όπως τροποποιήθηκε, ο Γενικός Διευθυντής δύναται μιν να παρίσταται στις συνεδρίες του Διοικητικού Συμβουλίου και να λαμβάνει μέρος στις συζητήσεις, δεν έχει όμως δικαίωμα ψήφου, απλά εκφράζει τη γνώμη του.

Παραμένει για εξέταση ο ισχυρισμός των Αιτητών για παραβίαση του όρου 3.2.3.2 του Παραρτήματος II των εγγράφων του διαγωνισμού ο οποίος, για ότι εδώ ενδιαφέρει, προβλέπει ότι:

«[...] Στο πλάνο θα πρέπει να συμπεριλάβει λεπτομερές χρονοδιάγραμμα με τις διάφορες εργασίες και τα στελέχη της Ομάδας Έργου που θα τις εκτελέσουν. [...]»

Σε συμφωνία με την Αναθέτουσα Αρχή διαπιστώνουμε ότι ο όρος στο χρονοδιάγραμμα δεν απαιτεί να αναφέρονται ονομαστικά τα μέλη της ομάδας έργου που θα εκτελέσουν μια συγκεκριμένη εργασία. Η ΥΕΣΑ στην έκθεση της διαπίστωσε ότι για το κάθε μέλος της ομάδας έργου είχε υποβληθεί βιογραφικό σημείωμα και αντίγραφα των διπλωμάτων και έκρινε μάλιστα ότι δύο μέλη της

ομάδας έργου δεν μπορούσαν να ληφθούν υπόψη για το ρόλο του εκπαιδευτή κατά την αξιολόγηση επειδή δεν υπέβαλαν δήλωση συνεργασίας. Για το ζήτημα άλλωστε αυτό η επιτυχούσα έτυχε αξιολόγησης και έλαβε βαθμολογία χαμηλότερη από τους Αιτητές, έτσι ώστε δεν τίθεται ζήτημα παραβίασης του συγκεκριμένου όρου.

Για τους λόγους που έχουμε προαναφέρει αποφασίζουμε ομόφωνα ότι η παρούσα Προσφυγή απορρίπτεται και η προσβαλλόμενη απόφαση της Αναθέτουσας Αρχής επικυρώνεται.

Δεν επιδικάζονται έξοδα.